

Sygn. akt VI U 3152/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2018 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: Z. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 21 listopada 2016 r., znak:(...)

w sprawie: Z. R.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. R. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 1 listopada 2016 r. do (...)

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn.akt VIU 3152/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 listopada 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., po rozpoznaniu wniosku Z. R. z dnia 30 września 2016 roku przeliczył ubezpieczonemu prawo do renty od 1 listopada 2016 roku, to jest od miesiąca, w którym wstrzymano wypłatę świadczenia, przyznając jednocześnie rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W treści tej decyzji organ rentowy powołał się na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, która orzekła okresową częściową niezdolność do pracy ubezpieczonego, od 1 listopada 2016 roku, to jest od miesiąca, w którym wstrzymano wypłatę świadczenia. W treści decyzji organ rentowy zaznaczył także, że renta przysługuje do (...)roku, to jest do osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku 66 lat i 9 miesięcy. Odwołanie od tej decyzji wniósł ubezpieczony Z. R., w uzasadnieniu odwołania powoływał się on na swoje schorzenia, przebyty ostry zawał mięśnia sercowego 2 maja 2006 roku, na pogorszenie stanu zdrowia w 2007 roku i wszczepienie stymulatora serca oraz na to, iż od 2008 roku miał orzeczoną całkowitą niezdolność do pracy do 31 października 2016 roku, a obecnie zaskarżona decyzja przyznawała mu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Powoływał się też ubezpieczony na inne schorzenia, w szczególności psychiatryczne, których nasilenie uległo zwiększeniu. Ubezpieczony wskazywał, że nie czuje żadnej poprawy w stanie swojego zdrowia i czuje się skrzywdzony decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 18 listopada 2016 roku, w którym ustalono, iż ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy. Ponadto

organ rentowy wskazywał, że w okresie od 31 października 2006 roku do 31 października 2016 roku ubezpieczony uprawniony był do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje: Ubezpieczony Z. R., urodzony (...) uprawniony był do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 1 listopada 2008 roku do 31 października 2016 roku. Wykonywał zawód mechanika maszyn, w dniu 30 września 2016..., w dniu 8 października 2016 roku złożył wniosek o przyznanie mu renty na dalszy okres. Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 28 października 2016 roku ustalił, iż ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do (...) roku i nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Po rozpoznaniu sprzeciwu ubezpieczonego od tego orzeczenia komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 18 listopada 2016 roku ustaliła, iż ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do (...) roku. Orzeczenie komisji lekarskiej ZUS stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania zaskarżonej decyzji z dnia 21 listopada 2016 roku, przyznającej ubezpieczonemu od dnia 1 listopada 2016 roku rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W celu zweryfikowania stanowiska organu rentowego opartego na orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych w składzie psycholog, specjalista psychiatra, specjalista kardiolog, specjalista medycyny przemysłowej, specjalista chorób płuc i specjalista neurolog. W opinii z dnia 25 sierpnia 2017 roku biegli sądowi, karta 21 i 22 akt sprawy, biegli sądowi rozpoznali u ubezpieczonego następujące schorzenia: przewlekłą niedokrwinną chorobę serca z przebyłym zawałem serca w 2006 roku z nagłym zatrzymaniem krążenia, stan po implantacji kardiostymulatora z powodu choroby węzła zatokowego, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia nastroju, obturacyjny bezdech senny w trakcie leczenia CTAP, nietolerancję glukozy, przerost gruczołu krokowego. Na podstawie przeprowadzonych badań sądowo - lekarskich i po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną zebraną w aktach sprawy, biegli sądowi ustalili, iż ubezpieczony Z. R. jest nadal całkowicie niezdolny do pracy, trwale od 1 listopada 2016 roku. Biegli podkreślili, że przebieg zaburzeń ubezpieczonego ma charakter przewlekły, w czasie ulegało natomiast zmianie nasilenie poszczególnych objawów. Biorąc pod uwagę obraz kliniczny zaburzeń, nasilenie i częstość objawów, dotychczasowy przebieg choroby i obecny stan zdrowia ubezpieczonego, biegli stwierdzili, że mimo systematycznego leczenia, w stanie zdrowia ubezpieczonego nie wystąpiła istotna poprawa funkcjonowania. Biegli nie zgodzili się z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 18 listopada 2016 roku, która uznała, że badany nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Ponadto biegli sądowi podkreślili, że po przeprowadzeniu badań dla celów sądowych przy współudziale medycyny pr..., specjaliści medycyny pracy, uwzględniając wszystkie ograniczenia, wynikające z przebiegu procesu chorobowego dokonali odmiennej kwalifikacji w zakresie ustalenia zdolności do pracy. Przy ocenie niezdolności do pracy z powodu choroby serca i układu krążenia, biegli uwzględnili całość obrazu klinicznego, profil czynników ryzyka, ograniczenia czynnościowe oraz obciążenia występujące przy wykonywanym zawodzie i stwierdzili, że u badanego przeciwwskazane są czynności związane przede wszystkim z intensywnym wysiłkiem fizycznym, natomiast problemy natury psychicznej stanowią przyczynę ograniczeń w zakresie zatrudnienia, związanego z wysokimi wymaganiami, dotyczącymi tempa pracy, ciągłej dyspozycyjności, bieżącej systematycznej oceny. Przy ocenie stopnia niezdolności do pracy biegli sądowi uwzględnili po pierwsze biologiczne uszkodzenie struktury i funkcji organizmu, po drugie, dotychczasowy przebieg procesów chorobowych, po trzecie, ich wpływ na stan czynnościowy organizmu i sprawność psychofizyczną, po czwarte, wiek badanego i po piąte zdolność do readaptacji zawodowej. Aktualnie stwierdzili oni u ubezpieczonego ograniczony zakres i czas zajęć, stąd orzeczona przez nich całkowita niezdolność do pracy trwale. Biegli uwzględnili wpływ ograniczonych zdolności kompensacyjnych na możliwość podjęcia zatrudnienia na ogólnym rynku pracy, zarówno pod względem jakościowym, jak i ilościowym. Zastrzeżenia do tej opinii zgłosił w piśmie procesowym z dnia 2 stycznia 2018 roku organ rentowy, powołując się na stanowisko przewodniczącego komisji lekarskiej ZUS, pełnomocnik organu rentowego nie podzielił opinii biegłych o całkowitej niezdolności ubezpieczonego do pracy, wskazując, że w jego ocenie z opisu badań poszczególnych biegłych nie wynika nasilenie objawów w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy. Z badania psychiatryczno - psychologicznego nie wynika całkowita niezdolność do pracy, badany bez cech psychozy, bez myśli suicydalnych, pamięć sprawna, intelekt w normie, napęd psychomotoryczny wyrównany, nastrój lękowy. Z konsultacji kardiologicznej oraz specjalisty chorób płuc również nie wynika całkowita zdolność do pracy ubezpieczonego, zdaniem organu rentowego. W badaniu biegłych bez cech niewydolności krążenia i oddechowej, ujemna próba wysiłkowa przy obciążeniu 7,7 MET świadczy, zdaniem organu rentowego, o dobrej wydolności fizycznej, 1NYHA. Z badania biegłego neurologa również nie wynika całkowita niezdolność do pracy, bez niedowładów, próby mózdkowe ujemne, chód prawidłowy. W związku z powyższym organ rentowy wnioskował o przekazanie biegłym lekarzom sądowym tych zastrzeżeń w celu ustosunkowania się, a w przypadku odmowy temu

wnioskowi, domagał się oddalenia odwołania. Sąd Okręgowy zlecił biegłym sądowym odniesienie się do zastrzeżeń organu rentowego w opinii uzupełniającej. Biegli sądowi, specjalista kardiolog, specjalista psycholog kliniczny i specjalista psychiatra w opinii z dnia 9 lutego 2018 roku karta 46 podkreślili, że zgodnie, że podkreślili, że podtrzymują swoją opinię, co do całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego. Przebieg zaburzeń u ubezpieczonego ma charakter przewlekły, w czasie uległo natomiast zmianie nasilenie poszczególnych...

[**koniec części** 00:35:21.999] TWK120248_02

[**Przewodniczący** 00:35:22.356] Objawów. Biorąc pod uwagę obraz kliniczny zaburzeń, nasilenie i częstość objawów, dotychczasowy przebieg choroby, obecny stan zdrowia ubezpieczonego, biegli stwierdzili, że mimo systematycznego leczenia brak był..., jest istotnej poprawy funkcjonowania ubezpieczonego. Ostatnio pobierał on rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przez okres ponad 10-ciu lat - od 31 października 2006 roku do 31 października 2016 roku. Przy ocenie niezdolności do pracy z powodu choroby serca i układu krążenia, biegli uwzględnili całość obrazu klinicznego, profil czynników, ograniczenie czynnościowe oraz obciążenia występujące przy wykonywanym zawodzie i stwierdzili, że u badanego przeciwwskazane są czynności związane przede wszystkim z intensywnym wysiłkiem fizycznym, natomiast problemy natury psychicznej stanowią przyczynę ograniczeń w zakresie zatrudnienia związanego z wymaga..., z wysokimi wymaganiami dotyczącymi tempa pracy, ciągłej dyspozycyjności, bieżącej, systematycznej oceny. Analiza wszystkich przeciwwskazań zdrowotnych do zatrudnienia w kontekście możliwości kompensacyjnej danej osoby, umożliwia dopiero wydanie końcowej opinii i aktualnie biegli stwierdzili u badanego ograniczony zakres i czas zajęć, stąd proponowana przez nich całkowita niezdolność do pracy trwale. Podsumowując swoją opinię uzupełniającą, biegli sądowi wskazali, że przy ocenie niezdolności do pracy uwzględnili aspekt biologiczny, upośledzenie sprawności funkcji organizmu, na który składa się suma upośledzenie wydolności poszczególnych narządów układów badanego oraz socjalno-zawodowy, ekonomiczny, wyrażony jako ogólnie ujmując - niezdolność do pracy bądź służby. Zastrzeżenia do opinii uzupełniającej zgłosił w piśmie procesowym z dnia 7 marca 2018 roku organ rentowy, wskazując, że nadal nie podziela opinii biegłych o całkowitej niezdolności ubezpieczonego do pracy. Z badań przeprowadzonych przez poszczególnych biegłych sądowych zdaniem organu rentowego, nie wynikała całkowita niezdolność do pracy. Biegli nie odnieśli się zdaniem organu rentowego do zastrzeżeń zgłoszonych w piśmie procesowym z dnia 2 stycznia 2018 roku. Mając na uwadze powyższe w imieniu organu rentowego jego pełnomocnik procesowy wnosił o dopuszczenie dowodu z drugiego zespołu biegłych sądowych, a w przypadku odmowy temu wnioskowi - o oddalenie odwołania. Sąd Okręgowy ustalił także w toku procesu, na podstawie niespornych między stronami okoliczności, iż od (...)roku przyznana została ubezpieczonemu emerytura z osiągnięciem wieku 65 lat. Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy wskazuje, iż dowody z pisemnych opinii biegłych sądowych uzupełnione dowodami z ustnych wyjaśnień biegłych sądowych: specjalisty psychiatry i specjalisty kardiologa złożonych na rozprawie, w sposób jednoznaczny wskazywały na to, iż ubezpieczony jest nad..., był i jest, był nadal całkowicie niezdolny do pracy od 1 listopada 2016 roku. Biegli sądowi w sposób kompleksowy ocenili stan zdrowia ubezpieczonego analizując wpływ wszystkich schorzeń, na które cierpi ubezpieczony, na możliwości wykonywania przez niego pracy. Na rozprawie biegła specjalis..., sądowa specjalistka psychiatra wyjaśniła, iż ubezpieczony nie może wykonywać żadnej pracy umysłowej z powodu zaburzeń lękowych o znacznym nasileniu, które uniemożliwiają mu wykonywanie tego zatrudnienia. Zaburzenia nastroju wiążą się z obawami ubezpieczonego o stan swojego zdrowia. Z dokumentacji medycznej, którą analizowali biegli sądowi, między innymi z leczenia w "Centrum G." w B., wynikało, iż ubezpieczony cierpi na napady paniki związane z troską o stan swojego zdrowia, w szczególności związany ze schorzeniem kardiologicznym. Z kolei biegły sądowy podkreślał, że stan zdrowia ubezpieczonego w stosunku do poprzedniego okresu, kiedy pobierał on rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, nie uległ poprawie. Ubezpieczony ma wszczepiony elektro-stymulator serca i biegły sądowy mając na względzie to schorzenie kardiologiczne oraz pozostałe schorzenia, stanowczo podtrzymał swoją opinię, co do całkowitej niezdolności do pracy. Opinie biegłych sądowych - pisemne, miały merytoryczny charakter, a uzupełnione wydane zostały zgodnie z posiadaną przez biegłych sądowych wiedzą medyczną. Pierwszą opinię pisemną sporządzało aż sześciu biegłych sądowych. Opinię uzupełniającą sporządzali: specjalista psycholog kliniczny, specjalista psychiatra i kardiolog. Opinie te jednoznacznie wraz z wyjaśnieniami biegłych sądowych, wskazywały na całkowitą niezdolność do pracy ubezpieczonego od 1 listopada 2016 roku. Dlatego na podstawie artykułu 477 ze znacznikiem 14 paragraf 2 Kodeksu postępowania cywilnego, w związku z artykułem 57-mym ustępem pierwszym i grudnia 58-mym oraz 12-tym i 13-tym Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tekst

jednolity Dziennik Ustaw z 2017 roku pozycja 1383 ze zmianami. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 1 listopada 2016 roku do (...)roku, a więc do dnia poprzedzającego przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury. Zgodnie bowiem z artykułem 24-tym oznaczonym literką A ustępem pierwszym Ustawy emerytalno-rentowej - emeryturę, o której mowa w artykule 24-tym przyznaje się z urzędu, zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek uprawniający do tej emerytury oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu, albo ubezpieczeniom emerytalno..., emerytalnemu i rentowym. Z notatki urzędowej przeprowadzonej z rozmowy z pełnomocnikiem ZUS karta 72, wynikało, iż od (...)roku ubezpieczonemu przyznano emeryturę, a ubezpieczony okoliczność tę potwierdził na rozprawie, zatem była ona między stronami niesporna. Zresztą w toku procesu organ rentowy zwracał się do Sądu o nadesłanie akt rentowych, właśnie dla celów emerytalno..., ustalenia uprawnień emerytalnych powoda karta 54 akt sprawy. Wskazać należy, że jedyną sporną między stronami okolicznością było to, czy ubezpieczony jest tylko częściowo czy całkowicie niezdolny do pracy. Zgodnie z artykułem 12-tym powołanej Ustawy emerytalno-rentowej ustępem pierwszym i drugim - niezdolną do pracy w rozumieniu Ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Z kolei artykuł 13-ty ustęp pierwszy stanowi, że przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji; 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Opinie biegłych sądowych i ich ustne wyjaśnienia na rozprawie w sposób jednoznaczny wskazywały, iż ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy od 1 listopada 2016 roku. A zatem nabył on prawo do renty z tytułu takiej niezdolności do dnia poprzedzającego przyznanie mu prawa do emerytury. W punkcie drugim wyroku na podstawie artykułu 118 ustęp 1a Ustawy emerytalno-rentowej, Sąd Okręgowy stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazywał jednoznacznie, że biegli sądowi dysponowali tym samym materiałem orzecznictwem, który był oceniany przez organy orzecznicze ZUS, w tym komisję lekarską ZUS. Wadliwie obiektywnie orzeczenie komisji lekarskiej ZUS i oparcie na tym orzeczeniu zaskarżonej decyzji w sposób jednoznaczny kreuje odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, w związku z tym organ rentowy..., Sad orzekł o poniesieniu przez organ rentowy tej odpowiedzialności, co ma praktyczny wymiar w przypadku..., następnie w przypadku uprawomocnienia się wyroku przy ocenie roszczenia ubezpieczonego o wypłatę odsetek od niewypłaconych w terminie świadczeń rentowych. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono. (...)